

รายงานการประชุม
คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุม ๕๐๑ ชั้น ๕ ตึกบัญชาการ
ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายโสมิต ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์		ที่ปรึกษา
๓. รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกววงศ์		ที่ปรึกษา
๔. นายพ่ายพ พยอมยนต์		ที่ปรึกษา
๕. พล.ต.ท.ธีรวุฒิ บุตรศรีภูมิ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๖. ร้อยโทนพดล พันธุ์กระวี	แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กรรมการ
๗. นายสมชาย ชุ่มรัตน์	แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๘. นางสาวสุภารัตน์ ตรีไตรลักษณะ	แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการคลัง	กรรมการ
๙. นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่	แทนปลัดกระทรวงการคลัง รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๐. นายแพทย์ทรงยศ ชัยชนะ	แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	กรรมการ
๑๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย	กรรมการ
๑๒. นางทวีลาภ จันทะเสวี	แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ปรึกษาระบบราชการ	กรรมการ
๑๓. นายอุทิศ ขาวเขียว	แทนเลขาธิการ ก.พ. รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ	กรรมการ
๑๔. นางสาวนิลบล เครือณพรัตน์	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แทนเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ	กรรมการ
	เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณ	กรรมการ
	ด้านความมั่นคง ๑ แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	

๑๕. นายธวัชชัย พักอังกูร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
๑๖. ศาสตราจารย์พิเศษสมชัย ฤชุพันธุ์		กรรมการ
๑๗. ศาสตราจารย์พิเศษโกวิทช์ โปษยานนท์		กรรมการ
๑๘. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย		กรรมการ
๑๙. รองศาสตราจารย์สกันธ์ วรัญญวัฒนา		กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์ไชยวัฒน์ คำชู		กรรมการ
๒๑. รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ		กรรมการ
๒๒. นายอาษา เมฆสวรรค์		กรรมการ
๒๓. นายเฉลิม ศรีผดุง		กรรมการ
๒๔. นายสมศักดิ์ ศรีวรรณะ		กรรมการ
๒๕. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น		กรรมการ
๒๖. นางสาวสุทิพย์ ทิพย์สุวรรณ	รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ แทนผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รองปลัดเมืองพัทยา แทนนายกเมืองพัทยา	กรรมการ
๒๗. นายชนันฐพงศ์ จวบมี	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	กรรมการ
๒๘. นายนพ เปลี่ยนศรี		กรรมการ
๒๙. นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์		กรรมการ
๓๐. นายสัมฤทธิ์ ตัวงโสน		กรรมการ
๓๑. นายพิชัย นวลนภาศรี		กรรมการ
๓๒. นายสนั่น พงษ์สมบัติ		กรรมการ
๓๓. นายสนิธ วรกิจ		กรรมการ
๓๔. นายนพดล แก้วสุพัฒน์		กรรมการ
๓๕. นายวรยุทธ ช่วยณรงค์		กรรมการ
๓๖. นางอรรณพ ชุมทรัพย์	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	เลขานุการ
ผู้ไม่มาประชุม		
๑. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ที่ปรึกษา	ติดตามการ
๒. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	ที่ปรึกษา	ติดตามการ
๓. ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ	ติดตามการ
๔. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ	ติดตามการ
๕. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่	กรรมการ	ติดตามการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวรากรณ์ สามโกเศศ
๒. นายคิลปชัย หอมทรัพย์
๓. นายสมบัติ สุวรรณพิทักษ์
๔. นางมณฑนา คังชะกฤษณ์
๕. นายมังกร กุลวานิช
๖. นายกฤติพัฒน์ แสงหา
๗. นางสาวอนิมทอง กะลัมพะนันท์
๘. นางสุจิตรา ไชยเชาวน์
๙. นายปัญญา ประเสริฐศรี
๑๐. นายสุวรรณ ไชยชิน
๑๑. นางสาวประภาพรรณ ไชยวงศ์
๑๒. นางจันทิมา พงษ์สมาน
๑๓. นายชาญชัย สุนทรมัญญ์
๑๔. นายนิรวัช ปุณณกันต์
๑๕. นายดุขฎิ คงศรี
๑๖. นายทัศนัย สุธาพจน์
๑๗. นางสาวกาหลง เพ็ญจันทร์
๑๘. นางสาวณิณี สุวรรณจู่ทะ
๑๙. นายระพีพันธ์ จารุดุล
๒๐. นายวิชาญ คุณากุลสุวัฒน์
๒๑. นายอาทร เพ็ญตระกูล
๒๒. นายธัชชัย เตชะเสน
๒๓. นายวิสูตร มีผึ้ง
๒๔. นายศิริพงศ์ หังสพฤกษ์
๒๕. นายสุรพล ปัตตานี
๒๖. นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต
๒๗. นางสาววรรณพร กิตติณาก
๒๘. นายคิลปชัย จารุเกษมรัตน์
๒๙. นายรณยุทธ ตั้งรวมทรัพย์
๓๐. นางสาวทัศนีย์ ดุลิตสุทธิรัตน์
๓๑. นายสุวิทย์ อมรัตน์กุล
๓๒. นางรังสี พันธุมจินดา
๓๓. นายปัญญา ทองประเสริฐ
๓๔. นางสุปราณี จันทรัตนวงศ์
๓๕. นายวีระชัย ชมสาคร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมการปกครอง
 กรมการปกครอง
 กรมการปกครอง
 กรมการปกครอง
 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
 กรมทางหลวงชนบท
 กรมทางหลวงชนบท
 กรมทางหลวงชนบท
 กรมทางหลวงชนบท
 กรมทางหลวงชนบท
 กรมทรัพยากรน้ำ
 กรมทรัพยากรน้ำ
 สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
 สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
 กรมการขนส่งทางบก
 กรมการขนส่งทางบก
 สำนักงาน ก.พ.ร.
 สำนักงาน ก.พ.ร.
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๓๖. นางเยวามาลย์ เสือแสงทอง	กระทรวงสาธารณสุข
๓๗. นางสาวชุติมา เทศศรี	สำนักงาน ก.พ.
๓๘. นายอนุชา ภาระนันท์	สำนักงานประมาณ
๓๙. นายพหล แก้วเอียน	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๔๐. นายสกล ลีโนทัย	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๑. นายดุขฎิ สุวัฒน์วัฒนา	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๒. นายวิโรจน์ บุรณตระกูล	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๓. นางพิกุล หงษ์วิไล	กรุงเทพมหานคร
๔๔. นางพัชรนันท์ วรรณละเอียด	กรุงเทพมหานคร
๔๕. นางสาวธัญลักษณ์ ครามะคำ	กรุงเทพมหานคร
๔๖. นายประจักษ์ เวียนนอก	สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๕ น.

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ การถ่ายโอนสถานศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรี บัญชี ๒

เลขานุการ รายงานว่า สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ รับทราบมติ กกถ. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจด้าน การศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยปีการศึกษา ๒๕๔๙ ให้แบ่งระดับสถานศึกษาที่จะถ่ายโอน โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) รับโอนได้ไม่เกิน ๓ แห่ง เมืองพัทยา และเทศบาลที่เคยจัดการศึกษา รับโอนได้ไม่เกิน ๒ แห่ง เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ไม่เคยจัดการศึกษา รับโอนได้ไม่เกิน ๑ แห่ง (บัญชีหนึ่ง)

กรณีศึกษาที่สถานศึกษาสมัครใจไปอยู่ อปท. และ อปท. ยินดีรับโอนสถานศึกษาดังกล่าว นอกเหนือ จากที่กำหนดให้สถานศึกษาและ อปท. ทำความตกลงเพื่อเป็นหลักฐานยืนยัน และเสนอให้ กกถ. พิจารณาเป็น รายๆ ไป (บัญชีสอง)

กกถ. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๙ เห็นชอบให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาการถ่ายโอนสถานศึกษาเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี โดยมี รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาสถานศึกษาที่ผ่าน การประเมินความพร้อมและความสมัครใจไปอยู่ อปท. ในบัญชีสอง และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขหลักประกัน สนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารและส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

กกถ. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขหลักประกันคุณภาพ และจำนวนโรงเรียนที่จะถ่ายโอนไปยัง อบท. บัญชีสอง ทั้งสิ้น ๒๙๒ แห่ง คิดเป็น ร้อยละ ๐.๙๐ ของจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตามที่ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ เสนอ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยจะถ่ายโอนให้แก่ อบจ. ๒๐ แห่ง ซึ่งทุกแห่งผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม วิธีการ และเงื่อนไขการแสดงความสมัครใจให้ออนสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ไปสังกัด อบท. ตามกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หลักประกันคุณภาพที่ กกถ. กำหนด เพิ่มเติมด้วยแล้ว โดยทุกแห่ง จะสนับสนุนงบดำเนินการ จำนวนทั้งสิ้น ๔๔๙.๓๔ ล้านบาท และสนับสนุนครูหลักที่ขาด ในระยะเวลา ๓ ปี จำนวน ๓,๘๑๔ อัตรา งบประมาณ จำนวน ๔๒๙.๔๙ ล้านบาท (ปีการศึกษา ๒๕๕๙ จะจ้างครูตำแหน่งที่มีความจำเป็นต่อการเรียน การสอนหลัก จำนวน ๑,๓๔๗ อัตรา โดยนำเงินรายได้ของ อบท. มาอุดหนุนส่วนที่ขาด จำนวน ๑๕๙.๗๙ ล้านบาท)

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว และลง มติให้ กกถ. รับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอีก ครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้ยกเว้นการถ่ายโอนโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ หรือที่อยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ จำนวน ๔ แห่งไว้ก่อน แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ผลการประชุม ๓ ฝ่ายตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การถ่ายโอนสถานศึกษาเพิ่มเติมตามมติ คณะรัฐมนตรี (บัญชีสอง) เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจ และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

๒. การถ่ายโอนสถานศึกษาตามบัญชีหนึ่งและบัญชีสอง อบท. ได้ดำเนินการตามวิธีการและ เงื่อนไขการแสดงถึงความสมัครใจให้ออนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัด อบท. ผ่านหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ อบท. และผ่านคะแนนค่าเฉลี่ยถูกต้องตามบัญชีรายละเอียดแนบ ท้ายกฎกระทรวงศึกษาธิการ

๓. อบท. ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ กกถ. กำหนด คือมีหลักประกันการ สนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันให้เกิด ความคล่องตัว โดย อบท. ต้องอุดหนุนงบประมาณเพื่อสนับสนุน ด้านวิชาการไม่น้อยกว่าที่โรงเรียนแต่ละแห่งเคย ได้รับก่อนไปสังกัด สพฐ. ทั้งนี้ การ สนับสนุนโรงเรียนในแต่ละปีเมื่อรวมทุกแห่งแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของ งบประมาณของ อบท. นั้น ๆ

๔. การขาดอัตรากำลังครู อบท. สามารถเติมเต็มอัตรာในส่วนที่ขาด โดยมีแผนอัตรากำลัง ๓ ปี ซึ่งมีจำนวน ๓,๘๑๔ อัตรา เป็นเงิน ๔๒๙.๔๙ ล้านบาท ถือเป็นการลดภาระของรัฐบาล

๕. การบริหารสถานศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงิน การคลัง การงบประมาณ และการพัสดุของสถานศึกษาของ อบท. ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจ ในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวแล้ว

๖. การถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่ อบท. เป็นไปตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบรวมทั้งได้รายงานรัฐสภาทราบ และ จะมีผลทำให้สัดส่วนรายได้ของ อบท. เพิ่มขึ้นในสัดส่วนร้อยละ ๓๔ โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมาย

๗. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดย อปท. จะนำเรื่องการศึกษาเป็นแกนในการพัฒนา ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตต่อไป

๘. กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและ กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ดังนั้น แม้ว่า อปท. จะรับถ่ายโอนสถานศึกษาไปแล้ว ยังต้อง ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากร และวิชาการของสถานศึกษาที่ถ่ายโอน ควรอยู่ในความรับผิดชอบของ กระทรวงศึกษาธิการโดยผ่านระบบ GFMIS

๙. ข้อห่วงใยของกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของจำนวนสถานศึกษาที่ถ่ายโอนบัญชีสอง ซึ่งมี จำนวนมากกว่าจำนวนที่ได้ตกลงเป็นหลักการไว้เดิมในบัญชีหนึ่ง โดยมีเจตนาที่จะเริ่มถ่ายโอนในจำนวนที่ไม่มาก เพื่อดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นขั้นเป็นตอน แต่ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ บางจังหวัดขอรับโอนสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก ถึง ๕๐ - ๖๐ แห่ง และเป็นสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกือบทั้งหมดจากเดิมที่กำหนดไว้เพียง อบจ. ละ ๑ แห่ง กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความเห็นว่า ควรถ่ายโอนในจำนวนที่เหมาะสม และควรมีกลไกในการ ติดตามดูแลเรื่องสถานศึกษาที่ต้องถ่ายโอนไป อปท. เป็นพิเศษ และเมื่อถ่ายโอนแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมี บทบาทในเรื่องการกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา การกำกับ ติดตามดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

ในการนี้ ประธาน กกค. (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ขณะนั้น เห็นว่า ไม่ควรกำหนดจำนวนสถานศึกษาที่ถ่ายโอน เนื่องจาก อปท. ได้ผ่าน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดทุกขั้นตอนแล้ว ดังนั้น หากเป็นความห่วงใยของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องจำนวน โรงเรียน จึงเห็นว่าเมื่อมีการถ่ายโอนสถานศึกษาให้ อปท. แล้ว เห็นควรให้มีการทำ MOU ร่วมกันระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการและ อปท.

๑๐. ให้มีกลไกคณะกรรมการระดับชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน มีอำนาจและหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา กำหนดมาตรฐานทางวิชาการและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาใน สังกัด อปท. รวมทั้งให้มีกลไกระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาเรื่องสถานศึกษาที่ถ่ายโอนทั้งระบบโดยเฉพาะ

๑๑. ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดหลักเกณฑ์การ ประเมินสถานศึกษาภายหลังการถ่ายโอนโดยเร็ว หากเมื่อ อปท. รับโอนไปแล้ว ไม่อาจจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดี ขึ้นได้อาจต้องมีการพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

๑๒. สำหรับเรื่องการถ่ายโอนสถานศึกษาลักษณะพิเศษ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง บัญชีสอง พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น ๖๒ แห่ง จำแนกเป็น

๑๒.๑ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๔ จำนวน ๕๐ แห่ง ได้แก่

(๑) สถานศึกษาดันแบบทั่วไป จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ โรงเรียน ERIC (Education Resources Information Center) จำนวน ๓ แห่ง และโรงเรียนวิสุทธิพร จำนวน ๓ แห่ง

(๒) สถานศึกษาดันแบบระดับอำเภอและระดับจังหวัด จำนวน ๖ แห่ง

(๓) โรงเรียนในฝัน จำนวน ๓๔ แห่ง

๑๒.๒ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๘ ได้แก่ สถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ หรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ จำนวน ๘ แห่ง

๑๒.๓ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๙ ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้บริจาคที่ดินและอาคาร จำนวน ๔ แห่ง

๑๓. ที่ประชุมมีมติเกี่ยวกับการถ่ายโอนสถานศึกษาลักษณะพิเศษ ดังนี้

๑๓.๑ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๔ คือ ต้นแบบระดับอำเภอเห็นควรให้ กระทรวงศึกษาธิการสงวนไว้ แต่หากในอำเภอมีสถานศึกษามากกว่า ๑ แห่ง เห็นควรถ่ายโอนให้ อบท.

๑๓.๒ โรงเรียนในฝัน และโรงเรียน ERIC เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการสงวนไว้เป็น โรงเรียนต้นแบบ โดยให้มีการทำ MOU ร่วมกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและ อบท. โดยให้ อบท. เข้ามาเป็น หุ่นส่วนร่วมให้การสนับสนุนงบประมาณ ร่วมในการตัดสินใจ และมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายร่วมกับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด โดยให้โรงเรียนเป็นแกนเชื่อมโยง สัมพันธ์กับโรงเรียนของ สพฐ. และโรงเรียนในสังกัด อบท. และเมื่อดำเนินการไปแล้ว ๑ ปี (ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ - ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๐) ให้มีการประเมินในเรื่องคุณภาพของโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่าง อบท. กับโรงเรียนหากเห็นว่า อบท. สามารถ ดำเนินการได้ให้ถ่ายโอนให้ อบท. ต่อไป ทั้งนี้ ต้องมีหลักประกันว่าจะไม่มีการโอนย้ายบุคลากรครูในโรงเรียน ดังกล่าว เว้นแต่กรณีมีความจำเป็น

๑๓.๓ สำหรับสถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๕ และสถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๖ เห็นสมควรใช้เกณฑ์ประเมินปกติ และให้ถ่ายโอนสถานศึกษาดังกล่าวให้ อบท. ในกรณีที่ม้อัตรารุต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดให้ อบท. จัดทำแผนอัตรากำลังสนับสนุนครูหลักที่ขาด ในระยะเวลา ๓ ปี (ปีการศึกษา ๒๕๔๙ - ปีการศึกษา ๒๕๕๑) โดยนำเงินรายได้ของ อบท. มาอุดหนุนส่วนที่ขาดต่อไป

๑๓.๔ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๘ สถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ และ สถานศึกษาลักษณะพิเศษประเภทที่ ๙ ที่มีผู้บริจาคที่ดิน และอาคาร เห็นควรให้กระทรวงศึกษาธิการสงวนไว้ แต่หากผู้บริจาคมีหนังสือแสดงความจำนงค์ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาคต่อไป

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๙ มีมติว่า โดยที่ กระทรวงศึกษาธิการยังมีข้อห่วงใยบางประการเกี่ยวกับความจำเป็นเหมาะสมในการถ่ายโอนสถานศึกษา จึงมอบให้ ประธาน กกถ. รับเรื่องนี้ไปพิจารณาทบทวนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

กกถ. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ ได้รับทราบ ผลการประชุมหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายวิจิตร ศรีสอาน) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย ผู้ทรงคุณวุฒิใน กกถ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สกถ.) เสนอ

จากการประชุมหารือยังไม่บังเกิดเป็นรูปธรรม และยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนโรงเรียน บัญชี ๒ และที่ผ่านมามีโรงเรียนหลายแห่งรวมทั้งโรงเรียนที่อยู่ในข่ายสถานศึกษาลักษณะพิเศษตามบัญชี ๒ ยืนยัน ขอถ่ายโอนไปยัง อบจ. และบางแห่งได้ยื่นต่อศาลปกครองฟ้องคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ขอให้ถ่ายโอนสถานศึกษาให้กับ อบท.

การถ่ายโอนสถานศึกษาตามบัญชี ๒ จำนวน ๒๙๒ แห่ง อบจ. ได้ดำเนินการตามวิธีการและ เงื่อนไขการแสดงถึงความสมัครใจให้ออนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัด อบท. ผ่านหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ อบท. และผ่านคะแนนค่าเฉลี่ยถูกต้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดในกฎกระทรวง รวมทั้ง ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ กกถ. กำหนด คือมีหลักประกันการ

สนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันให้เกิดความคล่องตัว โดย อบจ. ต้องอุดหนุนงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการไม่น้อยกว่าที่โรงเรียนแต่ละแห่งเคยได้รับก่อนไปสังกัด สพฐ. ทั้งนี้ การสนับสนุนโรงเรียนในแต่ละปีเมื่อรวมทุกแห่งแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณของ อบจ. นั้น ๆ และการขาดอัตรากำลังครู อบจ. สามารถเติมเต็มอัตรာในส่วนที่ขาด โดยมีแผนอัตรากำลัง ๓ ปี ซึ่งมีจำนวน ๓,๘๑๔ อัตรာ เป็นเงิน ๔๒๙.๔๙ ล้านบาท ถือเป็นการลดภาระของรัฐบาล

ความล่าช้าในการถ่ายโอนสถานศึกษาตามบัญชี ๒ ทำให้เกิดผลกระทบกับบุคลากรครูในสถานศึกษาที่ประสงค์ไปอยู่ อบจ. เนื่องจากมีการชะลอการตั้งงบประมาณในโรงเรียนตามบัญชี ๒

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ และมีความชัดเจนในเชิงนโยบาย ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) จึงเห็นสมควรนำเรื่องนี้ เสนอ กกค. พิจารณาให้ได้ข้อยุติ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ประธาน กล่าวว่า โดยหลักการเรื่องนี้ต้องขับเคลื่อนต่อ โดยหน่วยงานที่สำคัญที่สุด คือ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องหาทางคลี่คลายเพื่อให้ขับเคลื่อนเรื่องนี้ไปได้อย่างไร

นายวรการณ สามโกเศศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ประชุมกับผู้บริหาร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ที่ประชุมมีความเห็นว่า ประการที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการเห็นด้วยกับการร่วมจัดการศึกษาของ อบจ. เพราะเป็นหนทางในการลดงบประมาณ และบทบาทร่วมจัดการศึกษาของท้องถิ่น แต่มีความกังวลในจังหวัดที่ถ่ายโอนจำนวนมากแม้จะมีการตรวจสอบความพร้อมแล้ว เช่น จังหวัดนครราชสีมา ๖๖ โรง จากจำนวน ๑๐๖ โรง ใน ๑๐๖ โรง มีครูประมาณ ๒,๐๐๐ คน และนักเรียนประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ในการดูแลของ ๗ เขตพื้นที่การศึกษา ที่มีบุคลากรกว่า ๕๐๐ คน ถ้าถ่ายโอนทั้ง ๖๖ โรง เกรงว่าจะกระทบต่อคุณภาพของเยาวชน เพราะการรับผิดชอบในส่วนนี้ต้องมีบุคลากรดูแลถึงแม้ว่าจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในการดูแล แต่เดิมเคยใช้บุคลากรดูแล ๕๐๐ คน ลดเหลือเพียง ๕๐ คน คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่มาก ดังนั้น มีความเห็นว่าน่าจะดำเนินการเป็นขั้นตอน ในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำลังศึกษาถึงผลกระทบของโรงเรียนที่ถ่ายโอนไป อบจ. แล้ว ๗๐ โรง ซึ่งจะทราบผลในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ นี้ ถ้านำผลการศึกษามาบทบทวนจะทำให้การถ่ายโอนมีความรอบคอบมากขึ้น ทั้งนี้ การถ่ายโอนไม่ใช่หนทางเดียวของการมีส่วนร่วม แต่มีวิธีการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการร่วมกับกรุงเทพมหานครคือ ร่วมจัดการศึกษาในลักษณะโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง ประการที่ ๒ การจัดการศึกษาของท้องถิ่นควรเน้นการจัดการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่าเป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยเหตุที่ว่ามัธยมศึกษาตอนปลายต้องการระดับความเข้าใจต่างๆ ที่ยากต่อการจัดการ แต่ถ้าเน้นการจัดการศึกษาเหมือนต่างประเทศคือ ให้ อบจ. เน้นเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น คำตอบคือยินดีและพร้อมแต่ขอพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายโรงเรียนก่อนจะถ่ายโอนให้

ประธาน กล่าวว่า เรื่องนี้ยังไม่ได้ข้อยุติเป็นเวลานาน ทั้ง ๒ ฝ่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความลำบากใจ ลังเลในสถานะภาพ และเกิดความปั่นป่วน เรื่องนี้ถ้าสามารถตัดสินใจจะเป็นเรื่องที่ดีมาก ถ้าท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคิดว่าจังหวัดนครราชสีมาจะขอสงวนไว้แล้วค่อยพิจารณาใหม่ก็ได้ ส่วนจังหวัดอื่นๆ มีจำนวนไม่มากเท่านครราชสีมา ไม่น่าจะขัดข้อง เช่น ชลบุรี นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ นนทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พิจิตร พิษณุโลก ยโสธร ร้อยเอ็ด เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

นายวรากรณ์ สามโกเศศ กล่าวว่า จังหวัดนครราชสีมา มีศักยภาพในการดูแล แต่ขอถ่ายโอน พร้อมกัน ทั้ง ๖๖ โรง หรือจังหวัดมหาสารคาม ๒๕ โรง จังหวัดศรีสะเกษ ๔๓ โรง พร้อมกัน เกรงว่าจะเป็นปัญหา ต่อคุณภาพของการศึกษา เพราะการดูแลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ต้องค่อยเป็นค่อยไปน่าจะ ดีกว่า ดังนั้น ขออนุญาตที่จะอนุมัติในหลักการว่า โรงเรียนที่อนุมัติได้จะอนุมัติ แต่ในรายละเอียดว่าจังหวัดใด ขอกลับไปพิจารณา โดยกำหนดเวลาให้แล้วเสร็จว่าภายใน ๒-๓ สัปดาห์

นายพิชัย นวอนภาศรี กรรมการผู้แทน อบต. กล่าวใน ๒ ประเด็น ดังนี้ (๑) เรื่องนี้ล่าช้า มานานแล้ว เพราะดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ แต่เมื่อเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องตัดสินใจ กระทรวงฯ จะขอกลับไป พิจารณาที่กระทรวงฯ ก่อนทุกครั้ง ความล่าช้าไม่ได้เกิดในที่ประชุม กกต. แต่ล่าช้าเพราะวิธีการทำงานของ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนี้เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินใน การจัดการศึกษาให้แก่ อบต. ซึ่งมีท้องถิ่นที่ขอรับโอนโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ต่อมามติคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือน ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้ชะลอการถ่ายโอนสถานศึกษา และเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีมีมติใหม่ให้ยกเลิก การชะลอการถ่ายโอนสถานศึกษาและให้ดำเนินการถ่ายโอนต่อไป โดยให้เพิ่มเกณฑ์ความสมัครใจ ปรากฏว่ามี ท้องถิ่นสามารถผ่านเกณฑ์ประเมินฯ เป็นจำนวนมาก จึงเพิ่มเกณฑ์ ๓ ๒ ๑ ว่าในปีการศึกษา ๒๕๔๙ อบจ. รับโอน ได้ไม่เกิน ๓ แห่ง เมืองพัทยาและเทศบาลที่เคยจัดการศึกษา รับโอนได้ไม่เกิน ๒ แห่ง ส่วนเทศบาลหรือ อบต. ที่ไม่เคยจัดการศึกษา รับโอนได้ไม่เกิน ๑ แห่ง จึงมีโรงเรียนที่ถ่ายโอนแล้วในบัญชี ๑ ประมาณ ๗๐ แห่ง เหลือ ๒๙๒ แห่ง เป็นโรงเรียนในบัญชี ๒ ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อมฯ ผ่านกติกากว่าที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทุกอย่าง มี อบจ. บางแห่งประเมินได้ ๓ คะแนนเต็ม ดังนั้น ไม่สามารถกล่าวได้ว่าท้องถิ่นไม่พร้อม หลักการถ่ายโอน การจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่น หลักใหญ่คือ กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐาน แผนงาน งบประมาณด้านการจัดการศึกษาของการจัดการศึกษาทุกประเภท ทั้งการศึกษาของกระทรวงศึกษา ของท้องถิ่น หรือของ เอกชน ภายใต้นโยบายใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะฉะนั้นไม่ว่าสถานศึกษาจะไปอยู่ตรงไหน กระทรวงศึกษาธิการสามารถดูแลได้ทั้งหมด ดังนั้น สถานศึกษาที่ถ่ายโอนไป อบต. ไม่น่าเป็นห่วงเพราะ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดสรรอัตราครูและงบประมาณปรับปรุงให้โรงเรียนถ่ายโอน (๒) ยืนยันว่า เรื่องการถ่ายโอนสถานศึกษาให้กับ อบต. เป็นอำนาจของ กกต. เพราะจากคำให้การของกระทรวงศึกษาธิการ ทำคำชี้แจงต่อศาลปกครองกรณี นายโสภณ รัตนา พ้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ กับ กระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่ไม่ถ่ายโอน ปรากฏว่ากระทรวงศึกษาธิการทำคำชี้แจงในหน้า ๓ ว่า “การพิจารณา ถ่ายโอนสถานศึกษาโรงเรียนใดให้กับ อบต. เป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต. เป็นผู้พิจารณา” และอีกบรรทัดบอกว่า “แล้วนำเสนอขอความเห็นชอบให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ผู้ถูกฟ้องที่ ๒ ไม่มีอำนาจดำเนินการโอนโรงเรียนใน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่ อบต.”

นายวรากรณ์ สามโกเศศ กล่าวว่า อยากจะร่วมกันแก้ไขปัญหานี้ สถานการณ์ขณะนี้อยากจะขอ เวลาเพื่อพิจารณาให้เสร็จสิ้น ซึ่งจะเป็นทางออกที่ดีกว่าการมาเผชิญหน้ากัน

นายเฉลิม ศรีนคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นใน ๒ ประการ คือ ประการที่ ๑ ขอให้มีความชัดเจนว่าถ่ายโอนไปต้องได้แน่นอนเรื่องของจำนวน เพราะเรื่องนี้พิจารณามานานแล้ว ประการที่ ๒ ในเรื่อง คุณภาพมี ๒ ข้อคิด คือ (๑) กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบในการดูแลมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอยู่แล้ว แม้จะมีการถ่ายโอน (๒) โรงเรียนเป็นโรงเรียนเดิม ครูคนเดิม เปลี่ยนจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมา เป็นท้องถิ่น ในส่วนนี้ไม่น่าจะมีปัญหา (๓) เชื่อว่าท้องถิ่นรักลูกหลานของตนเอง ดังนั้น เรื่องนี้ขอให้มีความชัดเจน ว่าเท่าไร และไม่ยากให้ล่าช้าต่อไป

นายวรยุทธ ช่วยณรงค์ กรรมการผู้แทน อบต. กล่าวว่า ขอความชัดเจนว่าการนำกลับไปหาหรือมีเป้าหมายอยู่ที่ใด กกธ. ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เป้าหมายคือต้องถ่ายโอนตามบัญชี

นายพนอด แก้วสุพัฒน์ กรรมการผู้แทน อบต. กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณาในช่วงต้น และที่มีปัญหาเป็นเกณฑ์อย่างไร

ประธาน กล่าวว่า ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีเจตนาที่จะดูแลให้ ดังนั้น มอบให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาภายใน ๑ สัปดาห์ ว่าสถานศึกษาใดถ่ายโอนให้ อบต. ได้บ้าง จำนวนที่เหลือให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน กรณีที่สถานศึกษาใดถ่ายโอนไม่ได้ให้ระบุปัญหามาเป็นรายการ

มติที่ประชุม

๑. ให้กระทรวงศึกษาธิการรับไปจัดทำบัญชีรายชื่อสถานศึกษาตามบัญชี ๒ ที่สามารถถ่ายโอนได้ทันที ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ สัปดาห์

๒. สำหรับสถานศึกษาที่เหลือให้ดำเนินการจัดทำบัญชีให้แล้วเสร็จ ภายใน ๒ เดือน กรณีที่ไม่สามารถถ่ายโอนได้ ให้กระทรวงศึกษาธิการชี้แจงเหตุผลเป็นรายการ

๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการนำข้อมูลผลการติดตามการถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่ อบต. ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยมาประกอบการพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๒ การถ่ายโอนภารกิจของกรมทางหลวงชนบท

เลขานุการ รายงานว่า สืบเนื่องจากกระทรวงคมนาคมเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อยกเลิกบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ (เรื่องยุบกรมทางหลวงชนบท) เนื่องจากเห็นว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการมีกรมทางหลวงชนบทเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงคมนาคม

ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ ควรจะขอรับข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในรายละเอียดของภารกิจ การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางของกรมทางหลวงชนบทที่จะต้องถ่ายโอนให้แก่ อบต. ตามร่างแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ ประกอบกับความพร้อมในการส่งมอบของส่วนราชการและการรับการถ่ายโอนของ อบต. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของภารกิจภาครัฐ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมหารือเรื่องดังกล่าวระหว่าง อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการด้านเศรษฐกิจ (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ และนายมหิตล จันทรางกูร) ปลัดกระทรวงคมนาคม อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบทและผู้แทน กกธ. ในวันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุมฝ่ายบริหารชั้น ๕ สำนักงาน ก.พ.ร.

รองนายกรัฐมนตรี (นายโสมสิทธิ์ ปันเปี่ยมรัชฎ์) ประธาน กกธ. ได้มอบหมายให้รองศาสตราจารย์ วุฒิสาร ตันไชย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กกธ. ซึ่งเป็นประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อทบทวนแผนการกระจายอำนาจ และปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ นายภิญโญ ตันวิเศษ นายก อบจ. ชลบุรี กรรมการผู้แทน อบต. ใน กกธ. และ ผอ.สกล. เข้าร่วมประชุมหารือกับผู้เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้กรมทางหลวงชนบทถ่ายโอนงานทางหลวงชนบท (ถนนภายในหมู่บ้านถนนลาดยาง) งานบำรุงรักษาทาง โครงการปรับปรุงสะพานไม้เป็นสะพาน ค.ส.ล. (ความยาวช่วงไม่เกิน ๑๐ เมตร ความยาวรวมไม่เกิน ๓๐ เมตร)

นายวรยุทธ ช่วยณรงค์ กรรมการผู้แทน อบต. กล่าวว่า ขอความชัดเจนว่าการนำกลับไปหาหรือมีเป้าหมายอยู่ที่ใด กกธ. ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เป้าหมายคือต้องถ่ายโอนตามบัญชี

นายพนพล แก้วสุพัฒน์ กรรมการผู้แทน อบต. กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณาในช่วงต้น และที่มีปัญหาเป็นเกณฑ์อย่างไร

ประธาน กล่าวว่า ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีเจตนาที่จะดูแลให้ ดังนั้น มอบให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาภายใน ๑ สัปดาห์ ว่าสถานศึกษาใดถ่ายโอนให้ อบต. ได้บ้าง จำนวนที่เหลือให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน กรณีที่สถานศึกษาใดถ่ายโอนไม่ได้ให้ระบุปัญหามาเป็นรายการ

มติที่ประชุม

๑. ให้กระทรวงศึกษาธิการรับไปจัดทำบัญชีรายชื่อสถานศึกษาตามบัญชี ๒ ที่สามารถถ่ายโอนได้ทันที ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ สัปดาห์

๒. สำหรับสถานศึกษาที่เหลือให้ดำเนินการจัดทำบัญชีให้แล้วเสร็จ ภายใน ๒ เดือน กรณีที่ไม่สามารถถ่ายโอนได้ ให้กระทรวงศึกษาธิการชี้แจงเหตุผลเป็นรายการ

๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการนำข้อมูลผลการติดตามการถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่ อบต. ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยมาประกอบการพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๒ การถ่ายโอนภารกิจของกรมทางหลวงชนบท

เลขานุการ รายงานว่า สืบเนื่องจากกระทรวงคมนาคมเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อยกเลิกบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (เรื่องยุบกรมทางหลวงชนบท) เนื่องจากเห็นว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการทางหลวงชนบทเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงคมนาคม

ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ ควรจะขอรับข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในรายละเอียดของภารกิจ การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางของกรมทางหลวงชนบทที่จะต้องถ่ายโอนให้แก่ อบต. ตามร่างแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ ประกอบกับความพร้อมในการส่งมอบของส่วนราชการและการรับการถ่ายโอนของ อบต. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของภารกิจภาครัฐ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมหารือเรื่องดังกล่าวระหว่าง อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการด้านเศรษฐกิจ (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ และนายมหิตล จันทรางกูร) ปลัดกระทรวงคมนาคม อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบทและผู้แทน กกธ. ในวันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุมฝ่ายบริหารชั้น ๕ สำนักงาน ก.พ.ร.

รองนายกรัฐมนตรี (นายโสมสิทธิ์ ปันเปี่ยมรัชฎ์) ประธาน กกธ. ได้มอบหมายให้รองศาสตราจารย์ วุฒิสาร ตันไชย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กกธ. ซึ่งเป็นประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อทบทวนแผนการกระจายอำนาจฯ และปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ นายภิญโญ ตันวิเศษ นายก อบจ. ชลบุรี กรรมการผู้แทน อบต. ใน กกธ. และ ผอ.สกธ. เข้าร่วมประชุมหารือกับผู้เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้กรมทางหลวงชนบทถ่ายโอนงานทางหลวงชนบท (ถนนภายในหมู่บ้านถนนลาดยาง) งานบำรุงรักษาทาง โครงการปรับปรุงสะพานไม้เป็นสะพาน ค.ส.ล. (ความยาวช่วงไม่เกิน ๑๐ เมตร ความยาวรวมไม่เกิน ๓๐ เมตร)

การก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน การก่อสร้างทางลาดยาง การก่อสร้างสะพาน ค.ส.ล. การป้องกันการกัดเซาะคอสะพาน การบำรุงปกติผิวจราจรลาดยาง การบำรุงปกติผิวจราจรคอนกรีต การเสริมผิวลูกรัง การเสริมผิวลาดยาง การเสริมผิวลาดยางแบบแอสฟัลติก การบูรณะลาดยางและปรับปรุงทาง การสำรวจความเหมาะสมทางวิศวกรรม ให้แก่ อปท.

๒. ร่างแผนปฏิบัติการฯ ด้านการถ่ายโอนภารกิจ (ฉบับที่ ๒) กำหนดให้กรมทางหลวงชนบท ถ่ายโอนงานทางหลวงชนบทเพิ่มเติมให้กับ อปท. ดังนี้

๒.๑ งานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางและสะพานตามหัวเมืองรวม

๒.๒ งานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางและสะพานเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

๒.๓ งานก่อสร้างและบำรุงรักษาสะพานและทางต่างระดับเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภูมิภาค

๓. กรมทางหลวงชนบทได้ถ่ายโอนงานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางและสะพานตามที่กำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติการฯ ให้แก่ อปท. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔- พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นระยะทางประมาณ ๕๒,๑๐๐ กิโลเมตร ถ่ายโอนทรัพย์สิน จำนวน ๖๐๗ รายการ ข้าราชการ จำนวน ๑,๑๖๕ คน และลูกจ้างประจำ จำนวน ๑,๕๗๔ คน และยังคงเหลือทางหลวงชนบทที่ยังไม่ได้ถ่ายโอนอีกเป็น ระยะทาง ๔๔,๕๐๐ กิโลเมตร

๔. ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ แก้ไขปรับปรุง พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แบ่งประเภททางหลวงใหม่เป็น ๕ ประเภท โดยทางหลวงท้องถิ่นให้ อปท. เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงท้องถิ่น และหน้าที่ ของกรมทางหลวงชนบทให้รับผิดชอบทางหลวงชนบท

๕. กรมทางหลวงชนบทเสนอต่อที่ประชุมว่า ได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนทางมิใช่โครงข่ายที่สำคัญ ให้แก่ อปท. เพิ่มเติมในปี ๒๕๕๐ อีกประมาณ ๖,๑๐๐ กิโลเมตร คงเหลือถนนโครงข่ายที่สำคัญอีก ๓๘,๔๐๐ กิโลเมตร ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาโครงข่าย ทางหลวงชนบทอย่างเป็นระบบในลักษณะองค์รวมให้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายครอบคลุมและทั่วถึงทั่วประเทศ โดยมีมาตรฐานที่สอดคล้องกัน ซึ่งต้องใช้ความรู้ทางวิศวกรรมชั้นสูงอย่างหลากหลาย จึงเป็นหน้าที่ของกรมทางหลวง ชนบทที่จะต้องเป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการบูรณะและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ยังไม่ถ่ายโอน อย่างไรก็ตาม หากเห็นสมควรให้มีการถ่ายโอนถนนโครงข่ายที่สำคัญในบางส่วนหรือทั้งหมดให้แก่ อปท. ก็ให้อยู่ภายใต้เกณฑ์ ความพร้อมตามที่คณะกรรมการกลางกำหนด ดังนั้น จึงสมควรตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่) พ.ศ. ยกเลิกมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อไม่ให้กรมทางหลวงชนบทต้องถูกยุบเลิกไป

๖. ตามข้อเสนอของกรมทางหลวงชนบทดังกล่าว ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่าแผนปฏิบัติการกำหนด ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้กรมทางหลวงชนบทถ่ายโอนงานก่อสร้าง และบำรุงรักษาทางและสะพานที่อยู่ในความดูแลทั้งหมดให้กับ อปท. แต่กรมทางหลวงชนบทอ้างเหตุผลความ จำเป็นว่าไม่สามารถจะถ่ายโอนงานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางและสะพานทั้งหมดให้กับ อปท. ได้ ดังนั้น ที่ประชุม จึงมีมติให้กรมทางหลวงชนบท จัดทำแผนการถ่ายโอนงานบำรุงรักษาทางและสะพานที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๓๘,๔๐๐ กิโลเมตร ให้กับ อปท. โดยแผนการถ่ายโอนต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะถ่ายโอนทางหลวงชนบท สายใดให้กับ อปท. ไต ระยะทางเท่าไร และจะถ่ายโอนในปีใด และจะไม่ถ่ายโอนทางหลวงชนบทเส้นทางใดบ้าง เพราะเหตุใด รวมทั้ง บทบาทของกรมทางหลวงชนบทที่จะทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของ อปท. ได้แก่

การกำหนดมาตรฐานทาง การควบคุมในทางวิชาการงานทาง การเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรของ อปท. การกำกับและตรวจตราเพื่อให้ อปท. ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักวิชาการ เสนอ กกด. พิจารณา เห็นชอบก่อน และเมื่อ กกด. เห็นชอบแล้ว อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการด้าน เศรษฐกิจจะได้ดำเนินการพิจารณาและเสนอ ก.พ.ร. พิจารณาโดยเร็วต่อไป

รองนายกรัฐมนตรี (นายโสมสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ประธาน กกด. พิจารณาเรื่องผลการประชุมแล้ว เห็นชอบให้นำเสนอ กกด. พิจารณาในการประชุม วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐

กรมทางหลวงชนบทได้จัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจและกำหนดบทบาทการสนับสนุนทางวิชาการ แก่ อปท. สรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจุบันกรมทางหลวงชนบท มีถนนในความรับผิดชอบ จำนวน ๔๔,๕๐๐ กิโลเมตร จำแนกได้ ดังนี้

๑.๑ เป็นถนนสายย่อย จำนวน ๖,๑๐๐ กิโลเมตร ซึ่งจะถ่ายโอนให้ อปท. ในปี ๒๕๕๑

๑.๒ เป็นถนนโครงข่ายสายรองที่ไม่สำคัญจำนวน ๑๓,๘๑๐ กิโลเมตร ซึ่งจะถ่ายโอนให้ อปท. ในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ ภายใต้เกณฑ์ที่คณะกรรมการกลาง อันประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ ร่วมกัน กำหนด

๑.๓ เป็นถนนโครงข่ายสายรองสำคัญ จำนวน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร ซึ่งจะไม่ถ่ายโอนให้ อปท.

๒. เหตุผลที่กรมทางหลวงชนบทจะไม่ถ่ายโอนถนนโครงข่ายสายรองสำคัญ จำนวน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร ให้กับ อปท. เนื่องจาก โครงข่ายถนนสายรองของกรมทางหลวงชนบทดังกล่าว มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และมีผลกระทบต่อการสัญจรของประชาชนโดยรวม ทั้งในเรื่องความสะดวก ปลอดภัย ความรวดเร็ว และการเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องใช้ความรู้ทางวิศวกรรมชั้นสูงอย่างหลากหลาย หากถนนเหล่านี้ไม่มีหน่วยงานของรัฐบาลกลางเข้ามาบริหารจัดการให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งประเทศ ไม่มีการเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายที่เหมาะสม ไม่มีการออกแบบขนาดความกว้างช่องทางจราจร ผิวจราจร และการรับน้ำหนักบรรทุกให้ถูกต้อง ไม่มีการก่อสร้างตามมาตรฐานสากล และไม่มีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ ทั้งการบำรุงรักษาปกติและบำรุงรักษาตามกำหนดเวลา อีกทั้งไม่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้ ก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้โดยง่าย โดยอาจ จำแนกความสำคัญและลักษณะของสายทางได้ ดังนี้

๒.๑ เป็นโครงข่ายถนนที่สำคัญ ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างถนนของกรมทางหลวงไปสู่อำเภอและ ตำบล โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางเพื่อรวบรวม หรือกระจายปริมาณการจราจร ระหว่างโครงข่ายถนนสายหลักของ กรมทางหลวงกับถนนสายย่อยหรือทางหลวงท้องถิ่น ดังนั้น โครงข่ายถนนสายรองสำคัญเหล่านี้จะต้องใช้มาตรฐาน ด้านวิศวกรรมชั้นสูง ซึ่งจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานอันสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางของประชาชน โดยรวมและเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศซึ่งมีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

๒.๒ เป็นโครงข่ายถนนที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ Logistics ของประเทศเพื่อรองรับการขนส่ง สินค้าภายในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งถนนที่ขนส่งวัตถุดิบจากแหล่งกำเนิดไปยังโรงงานแปรรูป ดังนั้น โครงข่ายถนนที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ Logistics เหล่านี้จะต้องใช้มาตรฐานด้านวิศวกรรมชั้นสูง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้าง การขนส่งสินค้าอย่างเป็นระบบ และลดต้นทุนการขนส่ง อันเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ อีกทางหนึ่ง

๒.๓ เป็นโครงข่ายถนนที่ส่งเสริมการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ฯลฯ ซึ่งการก่อสร้างต้องใช้มาตรฐานด้านวิศวกรรมค่อนข้างสูง ทำให้สามารถรับน้ำหนักบรรทุกได้ค่อนข้างมาก

๓. การสนับสนุนทางวิชาการแก่ อปท. กรมทางหลวงชนบท มีแนวทางในการสนับสนุนใน ๓ ด้านดังนี้

๓.๑ การกำหนดมาตรฐานทางหลวงและงานทาง เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งประเทศ และเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามหลักวิชาการ มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่ง

๓.๒ การให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และฝึกอบรมแก่ อปท. เพื่อให้มาตรฐานที่กำหนดสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ จึงต้องให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และฝึกอบรม ทั้งด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ความรู้ที่ถูกต้อง โดยแบ่งเป็น

(๑) งานวิศวกรรม อาทิ วางแผนโครงการ สำรวจออกแบบ ประมาณราคาควบคุมการก่อสร้าง บูรณะรักษาทาง อำนาจความปลอดภัยงานทางฯ

(๒) งานตามข้อกำหนดในด้านการกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมทางหลวง อาทิ การควบคุมน้ำหนักบรรทุก การขออนุญาตเชื่อมทาง การขออนุญาตปักเสาพาดสายการบังคับใช้การจราจรบนทางหลวง เป็นต้น

๓.๓ การควบคุมทางวิชาการแก่ อปท.

(๑) การกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน และถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีกระบวนการที่ต้องดำเนินการทั้งในงานสำรวจออกแบบ งานก่อสร้าง งานทดสอบวัสดุ งานบำรุงรักษา และงานอำนวยความสะดวก

(๒) ส่งเสริมและแนะนำให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

การถ่ายโอนภารกิจของกรมทางหลวงชนบทเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ และร่างแผนปฏิบัติฯ ด้านการถ่ายโอนภารกิจ (ฉบับที่ ๒) และจะถ่ายโอนเมื่อ อปท. มีความพร้อม ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามมติของ กกด. ในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ฝ่ายเลขานุการเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑. หาก กกด. มีมติเห็นสมควรให้มีการถ่ายโอนถนนโครงข่ายสายรองที่สำคัญของกรมทางหลวงชนบทในบางส่วนหรือถ่ายโอนทั้งหมดให้แก่ อปท. ก็สมควรให้มีการถ่ายโอนตามความพร้อมของ อปท. โดยให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจด้านการถ่ายโอนภารกิจของกรมทางหลวงชนบท ขึ้นมาพิจารณาดำเนินการถ่ายโอน

๒. ควรปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ด้านการถ่ายโอนภารกิจ (ฉบับที่ ๒) ให้สอดคล้องกับมติของ กกด. ในครั้งนี้

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กกด. และประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อทบทวนแผนการกระจายอำนาจฯ กล่าวว่า ข้อเสนอที่กรมทางหลวงชนบทเสนอมาเป็นผลจากการหารือร่วมกัน สำคัญเชิงเนื้อหาที่กรมทางหลวงชนบทขอสงวนถนนโครงข่ายสายรองสำคัญ จำนวน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร เนื่องจากเป็นถนนที่มีต้นทุนสูง เป็นถนนสายหลัก โดยหลักการควรอยู่ที่ส่วนราชการเพื่อทำให้เกิด Economy of Scale และการบำรุงรักษาที่จะทำให้ระบบไม่เสียหาย การตรา พ.ร.บ. ทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

สนับสนุนทางด้านวิชาการแก่ อปท. ควรทำให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และควรมีงบประมาณในการฝึกอบรม (Training) บุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องทางด้วย

นายพนอด แก้วสุพัฒน์ กล่าวว่า ในส่วนของทางที่ขอมิถายโอน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร เป็นทางที่มียู่แล้วหรือทางที่จะเพิ่มในอนาคต ภารกิจจะเข้าช้กับภารกิจถายโอนเดิมหรือไม่ แผนกระจายอำนาจ ต้องปรับอีกหรือไม่เพราะภารกิจในแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดแล้ว

นายปิยะพันธ์ จำปาสุต รองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง ซึ่งดูแลกรมทางหลวงชนบท ชี้แจงข้อสงสัยของ กกถ. ใน ๒ ประการ ดังนี้ ประการที่ ๑ พ.ร.บ.ทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้แบ่งประเภททางหลวงใหม่เป็น ๕ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ ทางหลวงพิเศษ ประเภทที่ ๒ ทางหลวงสัมปทาน ประเภทที่ ๓ ทางหลวงแผ่นดินทางหลวงทั้ง ๓ ประเภทนี้เป็นภารกิจของกรมทางหลวง ประเภทที่ ๔ ทางหลวงชนบท เป็นภารกิจของ กรมทางหลวงชนบท และประเภทที่ ๕ ทางหลวงท้องถิ่น เป็นความรับผิดชอบของ อปท. โดยผลแห่ง พ.ร.บ.นี้ กรมทางหลวงชนบทมีถนนในความรับผิดชอบ ๕๕,๕๐๐ กิโลเมตร จำแนกได้ดังนี้ (๑) ถนนที่ดูแลอยู่ในปัจจุบันเข้าข่ายทางหลวงท้องถิ่น จำนวน ๖,๑๐๐ กิโลเมตร ซึ่งจะถายโอนให้อปท. ในปี ๒๕๕๑ (๒) ถนนโครงข่ายสายรองไม่สำคัญ จำนวน ๑๓,๘๑๐ กิโลเมตร ค่าวสำคัญหรือไม่สำคัญพิจารณาว่า เป็นเครือข่ายที่จะมีผลในทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน การสนับสนุน Logistics หรือไม่ หากกระทรวงคมนาคมจะคงดูแลในส่วนนี้ แล้วทำคู่ขนานกับท้องถิ่น เชื่อมมันว่าจะยังเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้มากขึ้น ดังนั้นจึงถายโอนให้อีก ๑๓,๘๑๐ กิโลเมตร ภายใน ๒ ปี คือ ในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ (๓) โครงข่ายสายรองสำคัญ จำนวน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร เป็นถนนส่วนที่เหลือ เป็นโครงข่ายสำคัญที่เชื่อมทางหลวง เป็นการสนับสนุนการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนยุทธศาสตร์ Logistics ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงคมนาคมและของประเทศ รวมทั้งเป็นโครงข่ายที่มีปริมาณการจราจรสูงมาก ถ้าให้กระทรวงคมนาคมเข้าไปดูแลจะสนองตอบเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น กล่าวคือ ทำคู่ขนานกันไปน่าจะเป็นประโยชน์มากขึ้น ประการที่ ๒ ภารกิจหลักที่หลายท่านห่วงใยในเรื่องวิชาการ ไม่ต้องเป็นห่วง เพราะกรมฯ จะดูแลอย่างดี เป็นที่เลียง เป็นผู้สนับสนุน ไม่เพียงแต่จะทำในอนาคตตามแผนที่เสนอเท่านั้น แต่ขณะนี้กรมฯ เริ่มดำเนินการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งที่ผ่านมากรมฯ จัดอบรม มีผู้สนใจเข้าร่วมกว่า ๑,๐๐๐ คน ที่อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมฯ ได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐๖ ล้านบาท สำหรับงานวิชาการที่จะดูแลท้องถิ่น เพราะฉะนั้น ภารกิจของกรมทางหลวงชนบทภายใต้บริบทใหม่หลังจากที่มีการถายโอนถนนให้อปท. จำนวน ๖,๑๐๐ และ ๑๓,๘๑๐ กิโลเมตร กรมฯ จะดูแลในส่วน ๒๔,๕๙๐ กิโลเมตร รวมทั้งดูแลกำหนดมาตรฐานทางหลวง การให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ฝึกอบรมแก่ อปท. และสนับสนุนงานด้านวิชาการให้กับ อปท. โดยความรับผิดชอบในการดำเนินการต่อไปเป็นหน้าที่ของ อปท. นอกจากนี้ กรมฯ จะช่วยดู Master Plan ของทางหลวงท้องถิ่นในภาพรวม ตามข้อห่วงใยของ กกถ. ที่ว่า เมื่อมอบภารกิจให้อปท. แล้ว ภารกิจของท้องถิ่นจะไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากต่างคนต่างดูแลเฉพาะภายในเขตของตัวเอง ดังนั้น กรมฯ พร้อมทั้งจะเป็นที่เลียง เป็นที่ปรึกษา Master Plan โครงข่ายทางหลวงท้องถิ่นในภาพรวม ซึ่งกรมฯ มีความรู้ความชำนาญมากกว่าที่จะปล่อยให้ท้องถิ่นต่างคนต่างที่จะไปทำเอง ดังนั้น ในนามของกระทรวงคมนาคม ซึ่งได้รับมอบหมายนโยบายมา ต้องขอบคุณท่านประธาน และท่านกรรมการเป็นอย่างสูงที่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นชอบสนับสนุนในแผนนี้ เพียงแต่มีข้อห่วงใยในบางประการ